Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002516

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-06-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Діасамідзе Мар’яна Елгуджівна
2. Mariana E. Diasamidze

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0000-0619-5775

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 221

Назва наукової спеціальності: Стоматологія

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Стоматологія

Дата захисту: 27-06-2025

Спеціальність за освітою: Стоматологія

Місце роботи здобувача: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9250

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.55, 76.29.55.05, 76.29.55.07

Тема дисертації:

1. Зміна властивостей ротової рідини як об'єктивний критерій прогнозування розвитку карієсу зубів у осіб, які перехворіли на COVID-19

2. Changes in the properties of oral fluid as an objective criterion for predicting the development of dental caries in patients with COVID-19

Реферат:

1. У сучасних умовах поширення коронавірусної хвороби (COVID-19) особливої актуальності набуває дослідження змін в організмі, що зберігаються у постковідний період. Одним із клінічно важливих аспектів є вплив перенесеного захворювання на стан ротової порожнини, зокрема – на властивості ротової рідини як ключового чинника локального гомеостазу. Встановлено, що COVID-19 чинить поліорганний вплив, у тому числі порушує салівацію, кислотно-лужну рівновагу, буферну ємність та імунні властивості слини. Ці зміни створюють сприятливі умови для розвитку стоматологічних захворювань, зокрема карієсу зубів, проте механізми цього впливу залишаються недостатньо вивченими. У дисертації проведено комплексне дослідження біофізичних, біохімічних, мікробіологічних та імунологічних параметрів ротової рідини у 110 пацієнтів віком 18–35 років залежно від тяжкості перенесеного COVID-19 з метою виявлення ключових змін, що впливають на стан твердих тканин зубів, оцінки ризику розвитку карієсу та обґрунтування ефективних

підходів до його прогнозування і профілактики у постковідний період. Для досягнення поставленої мети вперше в Україні було створено багатофакторну математичну модель, яка дозволяє прогнозувати ризик розвитку карієсу у пацієнтів, які перенесли COVID-19, на основі 16 об'єктивних показників ротової рідини. Окрім діагностичного інструменту, запропоновано та впроваджено удосконалений профілактичний підхід із використанням індивідуальних вакуумформованих кап для аплікації ремінералізуючого гелю GC Tooth Mousse. Засіб містить біодоступні форми кальцію та фосфату, є безпечним та ефективним для дорослих, особливо за умов зниженого pH і буферної ємності слини. Апробація протягом 12 місяців підтвердила зниження приросту карієсу, покращення гігієни та підвищення резистентності емалі серед пацієнтів, які перехворіли на COVID-19. Таким чином, дослідження дозволило поглибити розуміння постковідних змін у ротовій порожнині та запропонувати ефективну систему раннього прогнозування й профілактики карієсу.

2. Under current conditions of widespread coronavirus disease (COVID-19), research into the long-term changes in the human body during the post-COVID period is gaining particular relevance. One of the clinically significant aspects is the impact of the disease on the state of the oral cavity, particularly on the properties of oral fluid, which is a key factor in maintaining local homeostasis. It has been established that COVID-19 has a multi-organ impact, including disruption of salivation, acid-base balance, buffering capacity, and the immunological properties of saliva. These alterations create favorable conditions for the development of oral diseases, especially dental caries; however, the mechanisms of this influence remain insufficiently understood. This dissertation presents a comprehensive study of the biophysical, biochemical, microbiological, and immunological parameters of oral fluid in 110 patients aged 18–35, depending on the severity of previously contracted COVID-19. The study aimed to identify key changes affecting the condition of the hard dental tissues, assess the risk of caries development, and substantiate effective approaches for its prediction and prevention in the post-COVID period. To achieve this goal, for the first time in Ukraine, a multifactorial mathematical model was developed. This model enables the prediction of dental caries risk in patients who have recovered from COVID-19 based on 16 objective oral fluid parameters. In addition to the diagnostic tool, an improved preventive approach was proposed and implemented, which involves the use of individualized vacuum-formed trays for the application of GC Tooth Mousse remineralizing gel. This product contains bioavailable forms of calcium and phosphate, and is both safe and effective for adults, particularly under conditions of decreased pH and buffering capacity of saliva. A 12-month clinical trial confirmed reduced caries increment, improved oral hygiene, and increased enamel resistance among patients who had recovered from COVID-19. Therefore, the study not only expanded the understanding of post-COVID changes in the oral cavity but also offered an effective system for early prediction and prevention of dental caries.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Діасамідзе, М. Е., & Савєльєва, Н. М. (2023). Кореляційні зв'язки між карієсом зубів і клінічними показниками ротової порожнини в осіб, які перехворіли на COVID-19, із урахуванням психоемоційного стану. Український стоматологічний альманах, (2), 10–14. https://doi.org/10.31718/2409-0255.2.2023.0 2
- 2. Діасамідзе, М. Е., & Діасамідзе, Е. Д. (2023). Вплив COVID-19 на якість життя пацієнтів у стоматологічній практиці: аналіз стану здоров'я та психосоціального добробуту. Український стоматологічний альманах, (4), 80–84. https://doi.org/10.31718/2409-0255.4.2023.13
- 3. Діасамідзе, М. Е., & Савєльєва, Н. М.(2024). Ефективність оптимізованого методу ремінералізуючої терапії у пацієнтів після COVID-19:оцінка результатів. Український стоматологічний альманах, (2), 27–31 .

https://doi.o rg/10.31718/2409-0255.2.2024.05
- 4. Діасамідзе, М.Е. (2024). Вплив COVID-19 на гомеостаз слини: роль □-амілази, глюкози та sIgA у виникненні карієсу зубів. Інновації в стоматології, (4), 6–10. https://doi.org/10.35220/2523-420X/2024.4.2.
- 5. Diasamidze, M., & Diasamidze, E. (2025). The impact of COVID-19 on oral fluid properties: mineral potential and antimicrobial activity in the context of dental caries risk. Eastern Ukrainian Medical Journal, (1), 267–273. https://doi.org/10.21272/eu mj.2025;13(1):267-273
- 6. Діасамідзе, М. Е. (2022). Діагностична цінність та прогностична значимість показників ротової рідини щодо ризику розвитку карієсу зубів у осіб, які перехворіли на COVID-19. Теорія та практика сучасної стоматології : матеріали Всеукр. дистанц. науково-практ. конф., м. Харків, 9 лют., 18–19.
- 7. Діасамідзе, М. Е., & Савєльєва, Н. М. (2022). Зміна деяких реологічних показників ротової рідини в осіб, які перехворіли на коронавірусну хворобу. Актуальні питання клінічної медицини : матеріали XVI Всеукр. науково-практ. конф. молодих вчен., м. Запоріжжя, 24–25 листоп., 170–172.
- 8. Діасамідзе, М. Е., & Савєльєва, Н. М. (2023). Вплив пандемії COVID-19 на здоров'я та соціальний стан пацієнтів у стоматологічній практиці: аналіз якості життя та психосоціального благополуччя. Modern Approaches to Problem Solving in Science and Technology: II International scientific and practical conference, Warsaw, 15–17 November, 227–230
- 9. Diasamidze, M. E. (2023). Doctor-patient interaction in dental care during the coronavirus pandemic. Collective thinking: unifying scientific approaches in multifaceted research: III International scientific and practical conference, Amsterdam, 29 November – 1 December, 229–231.
- 10. Diasamidze, M.E. (2024). Antimicrobial research: the role of lysozyme and urease in the oral system of patients recovered from COVID-19 and their impact on caries. Science of XXI century: development, main theories and achievements: proceedings of the V International Scientific and Theoretical Conference, Helsinki, 26 January, 394–395.
- 11. Diasamidze, M. E., & Savielieva, N. M. (2024) Evaluation of the mineral potential of the oral fluid of patients recovered from COVID-19 and its impact on the development of caries. Theoretical and empirical scientific research: concept and trends: proceedings of the VI International Scientific and Practical Conference, Oxford, 2 February, 398–400
- 12. Діасамідзе, М. Е. (2024). Оцінка ефективності оптимізованого методу ремінералізуючої терапії серед пацієнтів, які перехворіли на COVID-19 Оптимізація мультидисциплинарного підходу до діагностики та лікування стоматологічних захворювань: матеріали Всеукраїнської дистанційної науково-практичної конференції, м. Харків, 18 кві., 24–26.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U110922

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Савєльєва Наталія Миколаївна

2. Nataliia M. Savielieva

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9670-0997

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Скрипников Петро Миколайович
2. Petro M. Skrypnykov

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4473-2284

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 23, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мазур Ірина Петрівна
2. Iryna P. Mazur

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9075-5041

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шнайдер Станіслав Аркадійович
2. Stanislav A. Shnaider

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8857-5826

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010801

Місцезнаходження: Валіховський провулок, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гармаш Ольга Володимирівна
2. Olha V. Harmash

Кваліфікація: д. мед. н., доц., 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7935-9371

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Наконечна Оксана Анатоліївна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Наконечна Оксана Анатоліївна

Відповідальний за підготовку облікових документів

Степаненко Алла Олександрівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна